

Archijerejskou svätou liturgiou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove vyvrcholila 27. apríla spomienka Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku na 60. výročie tzv. Prešovského soboru. Spomienka bola súčasťou prvého dňa dvojdnovej medzinárodnej vedeckej konferencie *Cirkev v okovách totalitného režimu (27.-28.4.2010)*.

Na konferencii sa prezentovalo 36 prednášajúcich zo siedmich európskych krajín. Okrem Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU boli spoluorganizátormi Gréckokatolícky arcibiskupský úrad Prešov, Ústav pamäti národa Bratislava a Inštitút pamäti národa Krakov. Hlavnými partnermi bola Prešovská univerzita a Mesto Prešov. Konferencia mala medzikonfesionálny charakter, priestor na vyjadrenie dostala aj Rímskokatolícka a Pravoslávna cirkev, hovorilo sa aj o situácii a postavení ECAV na Slovensku v danom období. Konferencia neobmedzila pohľad na perzekúciu cirkvi len na územie bývalého Československa, ale poskytla priestor aj pre reflexiu danej problematiky v štátoch bývalého východného bloku. Nosnými témami konferencie boli likvidácia Gréckokatolíckej cirkvi v Československu, v strednej a východnej Európe a perzekúcia Katolíckej cirkvi na danom území. S prednáškou vystúpil i sekretár Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme Mons. Cyril Vasil' SJ, prešovský arcibiskup Mons. Ján Babjak SJ či gréckokatolícky biskup z rumunskej Oradey Mons. Virgil Bercea. Mons. Ján Babjak SJ poodhalil závoj nového pohľadu na Akciu „P“ – likvidáciu Gréckokatolíckej cirkvi v bývalom Československu. Vychádzal z novej skúsenosti, ktorú má táto Cirkev na Slovensku v súčasnosti, keď okrem iného bola v roku 2008 povýšená na metropoliu *sui iuris* a má blahoslavených mučeníkov. Položil otázku, či bolo potrebné priniesť toľko obetí a utrpenia zo strany gréckokatolíkov. *„Aj toto bolo v Božom pláne, aby Gréckokatolícka cirkev mohla byť vyskúšaná a očistená. Boh je mocný najmä v tom, že dokáže obrátiť aj ľudskú zlobu na dobro,“* povedal vladyka. Nastalo obdobie vyznávačov a mučeníkov Gréckokatolíckej cirkvi, ktorej existencia síce bola oficiálne 18 rokov zakázaná, ale neprestala existovať v živom svedectve jej biskupov, kňazov, rehoľníkov, bohoslovcov a mnohých veriacich. Bolo to svedectvo vernosti Bohu, Gréckokatolíckej cirkvi, Svätému Otcovi a svojmu svedomiu.

Na konferencii, ako aj na slávnostnej archijerejskej svätej liturgii v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove, boli prítomní viacerí eparchovia z Čiech, Poľska, Ukrajiny, Rumunska, zo Srbska a Čiernej Hory, ako aj pražský emeritný biskup Eugen Ján Kočiš, vladyka Mons. Milan Chatur CSsR. Emeritný prešovský biskup Mons. Ján Hirka sa ospravedlnil. Homíliu predniesol Mons. Peter Rusnák. Vyzdvihol pevný postoj viery u kňazov, ktorí v ťažkých rokoch ostali verní Katolíckej cirkvi. Liturgie sa zúčastnil aj apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Mário Giordanna, ktorý ju ukončil slovami: *„V mene Svätého Otca chcem vyjadriť uznanie pre celú vašu Cirkev, ktorá vždy stála na strane vernosti nástupcovi svätého apoštola Petra. Chcem vás taktiež uistiť o tom, že Svätý Otec na vás pamätá vo svojich modlitbách, a posiela vám svoje zvláštne apoštolské požehnanie. V jeho mene vás chcem povzbudiť, aby ste aj naďalej vyznávali tú istú vieru, ktorú vyznávali vaši predkovia, a tak, aby ste sa stali, ako čítame v evanjeliu, soľou tejto zeme a svetlom pre tento svet. CHRISTOS VOSKRESE !“*

Všetky príspevky z konferencie budú uverejnené v zborníku, ktorý bude prístupný na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove.